

Raadsvoorstel

Griffienummer: 2023-B037

Onderwerp:	Kaderbrief begroting 2024
Datum B&W-vergadering:	12 juni 2023
Datum raadsvergadering:	
Portefeuillehouder:	M.A. Barber
Ambtenaar:	Hans Jeurissen
e-mailadres:	H.Jeurissen@bergendal.nl
Zaaknummer:	Z-23-102274
Documentnummer:	VB/Raad/23/01598

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

De financiële uitgangspunten vast te stellen voor het opstellen van de begroting 2024 volgens de bijlage (zie onder raadsbesluit) bij dit raadsvoorstel.

Inleiding

In onze Financiële verordening 2021 staat dat het college de raad kaders aanbiedt voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

Op advies van ons college stemde het presidium op 23 maart 2023 ermee in om dit jaar een kaderbrief met (financiële) uitgangspunten, maar zonder beleid op te stellen. Dit in plaats van een kadernota.

Financieel Meerjarenperspectief

Hieronder geven we het actueel financieel meerjarenperspectief weer. De cijfers zijn gebaseerd op de laatst bekende ontwikkelingen. Hierbij hebben we rekening gehouden met ontwikkelingen die bij het financieel afronden van de Voorjaarsnota per april 2023 bij ons bekend waren.

<i>Financieel MeerjarenPerspectief</i>	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	2023	2024	2025	2026
FMP in primaire begroting 2023	348	272	535	-5.622
Totaal 1e begrotingswijziging	-50	-10	-11	1.599
FMP na 1e begrotingswijziging	298	262	524	-4.023
Totaal mutaties tot Voorjaarsnota	-320	-164	-164	-163
Totaal mutaties Voorjaarsnota	-1.105	-217	-185	-183
FMP na Voorjaarsnota 2023	-1.127	-118	175	-4.370
<i>waarvan incidenteel</i>	69	-64	0	0
<i>structureel</i>	-1.196	-54	175	-4.370

Het grote tekort in 2026 komt doordat de algemene uitkering vanaf 2026 fors daalt. Het huidige kabinet heeft alleen voor de huidige regeerperiode (tot en met 2025) extra rijksmiddelen ter beschikking gesteld. De besluitvorming over extra rijksmiddelen na 2025 laat dit kabinet over aan het volgende kabinet. In de voorjaarsnota 2023 van het rijk staat geen nieuwe informatie over aanvullende middelen. Dit betekent dat het rijk in de meicirculaire 2023 algemene uitkering nog steeds de terugval in de algemene uitkering raamt. De VNG is hierover in gesprek met het Rijk en dringt aan op aanvullende middelen. Onze raad heeft besloten om voorlopig een pas op de plaats te maken; dus voorlopig geen bezuinigingsmaatregelen vanaf 2025 door te voeren.

In de meerjarenraming is rekening gehouden met een taakstellende bezuiniging op zorgkosten jeugd en Wmo die oploopt van € 366.000 in 2024 tot € 702.000 vanaf 2025. Gezien het positieve resultaat van € 1,5 miljoen in 2022 op Sociaal Domein onderzoeken we of we de ramingen voor zorgkosten neerwaarts kunnen bijstellen en mogelijk de taakstellende bezuiniging kunnen laten vervallen. Een deel van het overschot in 2022 komt onder meer door minder zorg als gevolg van corona en wachtlijsten/personeelstekort bij zorgaanbieders. Ook heeft het ingezette beleid op basis van het koersdocument en het herstelplan tot lagere kosten geleid.

Het is nog onbekend hoe de prijs- en loonontwikkelingen doorwerken op de bovenstaande begrotingssaldi. In het actueel financieel meerjarenperspectief is een stelpost inflatie en energiekosten € 1,2 miljoen voor 2024 opgenomen. Volgens de Voorjaarsnota 2023 van het rijk krijgen we een aanvullende rijksvergoeding (algemene uitkering). We kunnen op dit moment niet beoordelen of deze vergoeding tezamen met de hiervoor genoemde stelpost toereikend zijn om de gestegen kosten te dekken. Het is vooral lastig in te schatten hoe de forse loonstijgingen in het begin van dit jaar en de dalende energieprijzen doorwerken in de investeringen en de exploitatiekosten.

Voor de jaren 2024 en 2025 sluit het meerjarenperspectief met een klein negatief saldo dan wel een klein positief saldo. Dit betekent dat voor deze jaren geen ruimte is voor nieuw beleid. Dit mede gezien in het perspectief dat vanaf 2026 de begrotingssaldi fors negatief zijn. Ook constateren wij een aantal (lopende) ontwikkelingen die mogelijk financiële gevolgen hebben voor de begroting 2024 en volgende jaren. We betrekken deze ontwikkelingen bij het opstellen van de begroting.

1. Revitalisering De Mallemolen in combinatie met de huisvesting van de Montessorischool
2. Deelname aan regionaal LEADER-project voor landschapsgemeenten.
3. Opvang asielzoekers
4. Sporthal Ooij
5. Zwembad De Lubert
6. Decentralisatie Beschermd Wonen per 2025
7. Hervormingsagenda jeugd
8. Vitale vakantieparken
9. TOP-locatie Hubertusweg
10. Personele kosten door toegenomen werkzaamheden door (nieuwe) ontwikkelingen en krapte op arbeidsmarkt.
11. Herinrichting marktplein Groesbeek
12. Rijksuitkering Gezond en actief leven

Uitgangspunten voor begroting 2024

Bij het opstellen van de begroting houden we rekening met de te verwachten loon- en prijsstijging. Het is gebruikelijk om hiervoor de inflatiecijfers van het Centraal Planbureau (CPB) te volgen. De inflatiecijfers voor 2024 zijn in maart 2023 gepubliceerd. Het CPB verwacht voor 2024 een loonstijging van 5,1% en voor goederen van 3%. Het gemiddeld percentage komt

voor onze gemeente uit op 4,5% omdat onze uitgaven voor ongeveer 70% uit loonkosten bestaat en 30% uit kosten voor goederen. Dit gemiddeld percentage passen we normaliter toe bij de indexering van de tarieven voor belastingen, leges, sporthallen en zwembad. De inflatiecijfers van het CPB hanteert het Rijk ook voor het opstellen van de rijksbegroting 2024 en indirect ook voor de berekening van de algemene uitkering voor 2024. Het CPB verwacht dat de inflatie door de lagere energieprijzen snel afneemt maar dat de inflatie voor andere prijzen nog stijgt in 2023 en pas in 2024 afzwakt.

Het CPB komt in september 2023 met de volgende bijstelling van de inflatiecijfers. Het rijk neemt de ontwikkeling van deze inflatiecijfers in de Miljoennota 2023 mee. In de septembercirculaire 2023 van de algemene uitkering weten we in welke mate deze ontwikkeling doorwerkt in de algemene uitkering.

Voor onze begroting 2024 gaan we in eerste instantie uit van de inflatiecijfers van het CPB van maart 2023. We rekenen de kostenontwikkelingen door. Ook betrekken we bij het opstellen van de begroting onder meer de 12 hiervoor genoemde ontwikkelingen. De hogere inflatie en nieuwe ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat de begroting 2024 niet sluitend is. In dit geval is een nadere prioritering van de investeringen en uitgaven noodzakelijk. Ook is "nieuw voor oud beleid" een optie. Mocht er sprake van een negatief begrotingsresultaat dan komen we met een dekkingsvoorstel voor het sluitend maken van de begroting 2024.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de uitgangspuntennotitie stelt de raad de financiële uitgangspunten vast voor het opstellen van de begroting 2024.

Argumenten

In de "Financiële verordening Berg en Dal" staat dat het college jaarlijks de kaders aanbiedt.

Kanttekening

Dit voorstel is geschreven op het moment dat de meicirculaire 2023 algemene uitkering nog niet is ontvangen. Zodra we deze circulaire hebben doorgerekend, informeren we de raad.

Tussen het vaststellen van deze uitgangspuntennotitie en het opstellen van de begroting vinden nog nieuwe ontwikkelingen plaats. Wij maken de begroting zoveel mogelijk op basis van de laatste ontwikkelingen waaronder de septembercirculaire 2023 algemene uitkering. De afwijkingen ten opzichte van deze uitgangspuntennotitie lichten we toe.

Om voor repressief toezicht van de provincie (toezichthouder) voor de begroting 2024 in aanmerking te komen moet minimaal het eerste jaar van de meerjarenbegroting, dan wel het laatste begrotingsjaar sluitend zijn. Het actuele meerjarenperspectief laat nu geen sluitende begroting voor 2024 zien. We streven er naar een structureel sluitende begroting 2024 aan u voor te leggen zodat we onder repressief blijven vallen. Repressief toezicht betekent dat de gemeente haar vastgestelde begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren, zonder dat de Provincie deze vooraf moet goedkeuren.

Financiële onderbouwing

De financiële gevolgen van dit raadsvoorstel rekenen we door in de op te stellen begroting 2024.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie

Wij stellen de Kaderbrief begroting 2024 beschikbaar via de website programmavan.bergendal.nl.

Aanpak/uitvoering

Wij nemen de uitgangspunten uit deze vast te stellen kaderbrief mee bij het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027.

Burgemeester en wethouders

De secretaris,
E.W.J. van der Velde

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Berg en Dal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 juni 2023.

overwegende dat:

b e s l u i t :

Vast te stellen de financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2024 conform de bijlagen bij dit raadsvoorstel.

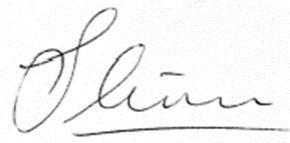
Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 13 juli 2023,

De raadsgriffier,

mr. G.A.J. Winters

De voorzitter,

mr. M. Slinkman

Bijlage 1 algemene financiële uitgangspunten voor opstellen begroting 2024

Voor het opstellen van de Programmabegroting 2023 hanteren we de volgende algemene financiële uitgangspunten.

Inwoners

Het aantal inwoners ramen we voor de periode 2024-2027 op 35.000 inwoners.

Indexering lonen en prijzen

Indexering lonen 5,1%

Indexering prijzen 3,0 %

Het inflatiepercentage voor 2024 baseren we op de cijfers in het CEP 2023 van het Centraal Planbureau. Deze cijfers zijn in maart 2023 gepubliceerd. Hierop baseert het rijk doorgaans ook de cijfers in de meicirculaire.

De raming voor lonen in 2023 verhogen we met 5,1% ten opzichte van 2023 en die voor prijzen met 3%. Voor de belastingen hanteren we het inflatiepercentage van 4,5% dat is gebaseerd op de verhouding dat onze uitgaven voor 70% uit loonkosten bestaat en 30% uit kosten goederen.

In afwijking van het percentage voor prijzen rekenen we de hogere prijzen voor energie en tekort aan grondstoffen door in onze budgetten en investeringen.

Voor de jaren na 2024 ramen we nu geen inflatiecorrectie. Dit doen we in de volgende jaren.

Indexering Gemeenschappelijke regelingen en generieke korting

In 2024 krijgen de gemeenschappelijke regelingen (GR) volgens de Begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen (BRN) een compensatie van 4,94% (dit is inclusief 1,46% nacalculatie over 2023). De GGD, VRGZ en ODRN geldt een afwijkende indexering van resp. 5,32%, 5,1% en 3,55%, omdat zij een andere indexeringssystematiek toepassen. Over de jaren heen loopt dit in de pas met de BRN-richtlijnen.

Uitwerking indexering begroting

Bij de uitwerking van deze uitgangspunten naar de begroting 2024 passen we niet standaard een algemene inflatiecorrectie toe. Per raming maken we bij het opstellen van de begroting een realistische inschatting. Zo kunnen we het inflatiepercentage voor de loonstijging nog bijstellen als er bijvoorbeeld een nieuw akkoord is bereikt over een CAO voor gemeenten per 2024.

Belastingen, heffingen en leges

Hieronder geven we per belasting, heffing of leges aan wat het uitgangspunt is voor de begroting 2024.

Omschrijving	Uitgangspunt
Onroerende zaakbelastingen (OZB)	De tarieven voor 2024 verhogen we met de inflatiecorrectie (4,5%).
BIZ-belasting	Voor de BedrijvenInvesteringsZone Belasting (BIZ) is een uitvoeringsovereenkomst aangegaan met de Vereniging BIZ Groesbeek Centrum voor een periode van 5 jaar. Deze overeenkomst loopt tot en met 2026. Ook is met Vereniging BIZ Millingen Centrum een overeenkomst van 5 jaar tot eind 2024 gesloten. De tarieven wijzigen niet.

Omschrijving	Uitgangspunt
Toeristenbelasting	Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2020 heeft de raad besloten dat we de voorgestelde tariefverhoging (van 100%) in 2020 voor 50% doorberekenen en in 2021 voor 100%. Hiervoor halen we in 2020 een bedrag van € 132.500 uit de algemene reserve. De raad heeft verder besloten tot een extra verhoging van de tarieven in de jaren 2022 tot met 2026 (van € 26.500 per jaar). Dit bedrag vloeit terug in de algemene reserve. Voor het jaar 2024 blijft het tarief daarmee op € 1,63 (2023: € 1,63) per overnachting en € 1,03 (2023: € 1,03) per overnachting op een kampeerterrein.
Forensenbelasting	We sluiten voor de tariefsverhoging voor 2024 aan bij ons gemeentelijk beleid over de toeristenbelasting. Het tarief voor 2024 bedraagt € 306 (2023: € 306).
Afvalstoffenheffing	Het tarief voor afvalstoffenheffing is kostendekkend.
Rioolheffing	Conform het huidige GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan) verhogen we de tarieven met de inflatiecorrectie (4,5%). Het tarief is kostendekkend.
Rioolaansluitrecht	Het tarief voor rioolaansluitrecht is kostendekkend.
Grafrechten	De tarieven voor 2024 verhogen we met de inflatiecorrectie (4,5%).
Marktgeden	De tarieven voor 2024 verhogen we met de inflatiecorrectie (4,5%).
Leges, gebaseerd op tijdsbesteding	Deze tarieven berekenen we op basis van de uitgaven en het uurtarief voor 2024.
Leges rijbewijzen of paspoorten	Voor de leges voor rijbewijzen en paspoorten stelt het Ministerie van Binnenlandse Zaken normen en/of maximumtarieven vast. Wij brengen de door het Ministerie vastgestelde tarieven in rekening bij de aanvragers.
Leges overig	Voor de overige tarieven in de legesverordening streven we naar kostendekkende tarieven.

In de laatste raadsvergadering van 2023 komen we met een raadsvoorstel over de belastingtarieven voor 2024.

Gemeentelijke sporthallen, sportzalen en zwembad

De tarieven voor 2024 voor 2 sporthallen, 2 sportzalen en zwembad verhogen we met het inflatiecorrectie van 4,5%. De nieuwe indexering gaat per 1 augustus 2024 in.